

prima instanță: Judecătoria Fălești - I. Ghizdari

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți - Iu. Grosu, A. Corcenco și A. Ciobanu

ÎN C H E I E R E

02 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,

Judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Iurie Bejenaru și Luiza Gafton

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Simicevschi Larisa, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Simicevschi Larisa împotriva Mariei Simicevschi, Gavrilița Gheorghe, Gavrilița Eduard, intervenienți accesorii Simicevschi Grigore, Simicevschi Nina, Pavlova Elena, Simicevschi Ion, Simicevschi Vasile, Simicevschi Stepan, notarii Plamadeala Aliona, Șoldan Iurie, Tatian Leonid cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și contractului de donație, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 09 martie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de Simicevschi Larisa și s-a menținut hotărârea Judecătoria Fălești din 09 decembrie 2016, prin care acțiunea a fost respinsă

c o n s t a t ă :

La 22 martie 2016 Simicevschi Larisa a depus cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Simicevschi, intervenient accesoriu notarul public Iurie Șoldan cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și recunoașterea calității de succesor.

În motivarea cererii de chemare în judecată Simicevschi Larisa a indicat că este fiica lui Simicevschi Cristofor, născut la 08 septembrie 1932 și decedat la 26 aprilie 2004 și a Mariei Simicevschi Petru, născută la 02 septembrie 1937 și decedată la 30 decembrie 2014.

După decesul tatălui său la 24 mai 2004 a depus la notarul Leonid Tatian cerere de deschidere a succesiunii, declarând că după decesul defunctului a rămas următoarea avere: casa de locuit cu lotul de pământ aferent și terenul agricol, situate în satul Frumușica, com. Călugăr, raionul Fălești.

La 10 iunie 2015 a depus la notar declarație cu privire la eliberarea certificatului ce confirmă dreptul la moștenirea bunurilor și anume ½ cotă –parte ideală din terenul agricol cu suprafața de 0,8425 ha, situat în extravilanul com. Călugăr, raionul Fălești, numărul cadastral 4319114.040 și ½ cotă-parte ideală din terenul agricol cu suprafața de 0,3806 ha, fiindu-i eliberat în acest sens certificat de moștenitor legal, înregistrat cu numărul 7478.

După decesul mamei Simicevschi Maria, la 23 aprilie 2015 în termenul de acceptare a succesiunii, a depus la notar declarație că la data decesului au rămas următoarele bunuri: teren pentru construcție și construcțiile pe acesta, situate în satul Frumușica, raionul Fălești; teren cu destinație grădini, terenuri cu destinație agricolă, situate în satul Călugăr, raionul Fălești și că moștenitori ai averii sunt: ea – Simicevschi Larisa, fiul Simicevschi Ion, fiica Gubernaciuc Elena, fiica Simicevschi Maria, fiica Simicevschi Nina, fiii Simicevschi Vasile, Simicevschi Stepan și Simicevschi Grigore.

În ziua înmormântării mamei, sora sa Simicevschi Maria Cristofor i-a comunicat că prin contractul de vânzare-cumpărare din 29 iulie 2014 mama i-a vândut ei toate bunurile.

A mai indicat că mama sa niciodată nu și-a exprimat dorința de a vinde fiicei Simicevschi Maria bunurile deținute, neavând nici dreptul să le înstrăineze, deoarece bunurile înstrăinate constituie proprietate comună în devălmășie.

Simicevschi Larisa cere declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare încheiat la 29 iulie 2014 între Simicevschi Maria Petru, născută la 02 septembrie 1937 și Simicevschi Maria Cristofor, născută la 14 martie 1970, înregistrat de notarul Șoldan Iurie și recunoașterea sa în calitate de succesor a unei cote din imobilul rămas după decesul părinților (f.d. 1, vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Fălești din 28 martie 2016 s-a refuzat primirea cererii de chemare în judecată depusă de Simicevschi Larisa în partea pretenției cu privire la recunoașterea acesteia în calitate de succesor a unei cote din imobilul rămas după decesul părinților Simicevschi Cristofor și Simicevschi Maria Petru, născută la 02 septembrie 1937.

S-a explicat Larisei Simicevschi că refuzul judecătorului de a primi cererea de chemare exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune împotriva aceluiași pârât cu același obiect și aceleași temeuri (f.d. 19-20, vol. I).

Judecătoria Fălești prin încheierea din 28 martie 2016 a acceptat spre examinare pretenția Larisei Simicevschi cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare (f.d. 21, vol. I).

La 18 aprilie 2016 și 26 aprilie 2016 Simicevschi Maria a depus cereri, prin care a solicitat antrenarea în proces în calitate de intervenient accesoriu a lui Eduard Gavrilița din considerentul că este proprietarul imobilului în litigiu (f.d.38, 47, vol. I).

Gavrilița Gheorghe a depus cerere cu privire la antrenarea sa în calitate de pârât (f.d. 48, vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Fălești din 27 aprilie 2016 s-a admis cererea Mariei Simicevschi și a lui Gheorghe Gavrilița.

S-a antrenat în proces Gavrilița Gheorghe în calitate de pârât și Gavrilița Eduard în calitate de intervenient accesoriu.

S-au antrenat din oficiu în calitate de intervenienți accesorii: Simicevschi Grigore, Simicevschi Nina, Pavlova Elena, Simicevschi Ion, Simicevschi Vasile și Simicevschi Stepan (f.d. 51-54, vol. I).

La 13 iulie 2016 Simicevschi Larisa a depus cerere de chemare în judecată suplimentară împotriva Mariei Simicevschi, Gavrilița Gheorghe, Gavrilița Eduard, intervenienți accesorii: notarii Plămădeală Aliona, Șoldan Iurie, Tatian Leonid solicitând suplimentar, declararea nulității contractului de donație autentificat de notarul Plamadeala Aliona la 30 martie 2016, prin care Gavrilița Gheorghe și

Simicevschi Maria au donat lui Gavrilița Eduard bunul imobil, amplasat în satul Frumușica, raionul Fălești, format din lotul de teren cu destinație pentru construcții, numărul cadastral 4319115089 cu suprafața de 0,3470 ha, casa de locuit, numărul cadastral 4319115089.01 cu suprafața de 133,1 m.p. și construcția accesorie număr cadastral 4319115089.02 cu suprafața de 116,9 m.p.

În motivarea cererii de chemare în judecată suplimentară Simicevschi Larisa a indicat că în cadrul examinării pricinii de față Simicevschi Maria a prezentat contractul de donație, prin care împreună cu Gavrilița Gheorghe au donat lui Gavrilița Eduard bunul imobil în litigiu.

Consideră că contractul de donație este lovit de nulitate, din considerent că este subsecvent contractului de vânzare-cumpărare asupra aceluiași bun.

Bunul imobil a fost dobândit în timpul căsătoriei încheiată la 14 noiembrie 1956 între Simicevschi Maria și Simicevschi Cristofor și urmează a fi supus regimului proprietății comune în devălmășie.

Simicevschi Maria a acționat cu rea-credință, deoarece a încheiat contractul de vânzare-cumpărare în vederea de a o lipsi pe ea și pe ceilalți moștenitori legali de averea succesorală.

Precizează că mama sa nu a conștientizat natura contractului de vânzare-cumpărare, deoarece era la vârsta de 77 ani, bolnavă, iar după scurt timp a decedat.

În contractul de vânzare-cumpărare este indicat că mama sa a primit suma de 30 000 lei pentru preț, însă acest fapt nu corespunde adevărului.

Contractul de donație a fost încheiat după ce a depus prezenta cerere de chemare în judecată, iar nulitatea acestuia se confirmă și prin faptul că în imobil au rămas să locuiască Simicevschi Stepan și Simicevschi Grigore, care sunt moștenitori legali ai averii, pe când Simicevschi Maria domiciliază în or. Genova, Elveția, Gavrilița Gheorghe în satul Cetereni, raionul Ungheni, iar Gavrilița Eduard în mun. Chișinău, str. P. Zadnipru, 2/7, ap. 5.

Temei de declarare a nulității contractului de vânzare-cumpărare și contractului de donație Simicevschi Lariisa a invocat prevederile art. 220 alin. (1), 221 alin. (1), 217 Codul civil (f.d. 115-118, vol. I).

Prin hotărârea Judecătorei Fălești din 09 decembrie 2016 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Simicevschi Larisa ca fiind neîntemeiată (f.d. 206, 213-218 vol. I).

La 12 decembrie 2016 Simicevschi Larisa a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Fălești din 09 decembrie 2016, iar la 08 februarie 2017 apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 212, vol. I, f.d. 7-9, vol. II).

Curtea de Apel Bălți prin decizia din 09 martie 2017 a respins apelul declarat de Simicevschi Larisa și a menținut hotărârea Judecătorei Fălești din 09 decembrie 2016 (f.d. 24-29).

În motivarea soluției instanțele de judecată au constatat că Simicevschi Maria și Simicevschi Cristofor au încheiat căsătoria la 14 noiembrie 1956. Conform documentației privind repartizarea terenului pentru construcția casei individuale de locuit, aprobată la 19 august 1985 lui Simicevschi Cristofor i s-a repartizat în satul Frumușica teren pentru construcția casei individuale de locuit. Din titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren rezultă că prin hotărârea Primăriei satului Călugăr nr. 2/3 din 19 mai 1993 Mariei Simicevschi i s-a repartizat în proprietate privată terenul cu numărul cadastral 4319115089 cu suprafața de 0,347 ha pentru construcție locativă, iar lui Simicevschi Cristofor i s-a repartizat în proprietate

privată terenul numărul cadastral 4319108084 cu suprafața de 0,4684 ha pentru construcție locativă.

Au mai indicat instanțele de judecată că din anul 1986 Simicevschi Cristofor a părăsit domiciliul din satul Frumușica, raionul Fălești, stabilindu-se cu traiul în satul Socii Vechi, raionul Fălești, iar obiectul contractului de vânzare-cumpărare nu este supus regimului juridic al proprietății comune în devălmășie, deoarece bunurile au fost atribuite separat fiecărui soț, din considerentul că aceștia nu duceau gospodăria comună, deși căsătoria dintre aceștia nu este desfăcută oficial.

Contractul de vânzare-cumpărare și contractul de donație au fost încheiate înscris, cu respectarea formei autentice și înscrise în Registrul bunurilor imobile, nefiind constatate careva temeieri de nulitate a acestora.

La 30 mai 2017 prin intermediul oficiului poștal Simicevschi Larisa a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 09 martie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea ambelor hotărâri judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs Simicevschi Larisa a indicat că instanțele de judecată eronat au constatat că nu are interes născut și actual ce i-ar acorda dreptul de a cere nulitatea contractului de vânzare-cumpărare și contractului de donație, deoarece după decesului tatălui său, în termen de 6 luni, a depus cerere la notar cu privire la acceptarea succesiunii, obținând astfel dreptul asupra patrimoniului rămas al defunctului.

Casa de locuit din satul Frumușica, raionul Fălești a fost obținută în timpul căsătoriei părinților și urmează a fi supusă regimului proprietății comune în devălmășie.

Nu prezintă relevanță argumentul reținut de instanțele de judecată că certificatul de moștenitor i-a fost eliberat doar la 10 iunie 2015, după 11 ani de la depunerea declarației la notar, deoarece această circumstanță nu anulează dreptul său dobândit prin efectul legii la 24 mai 2004.

Notarul care a autentificat contractul de vânzare-cumpărare era obligat să refuze perfectarea contractului și să îndrepte solicitanții la notarul Tatian Leonid, căruia îi aparține competența exclusivă de a soluționa chestiunile legate de procedura succesorală.

Consideră că contractul de vânzare-cumpărare urmează a fi declarat nul, deoarece a fost încheiat cu scopul de a o lipsi pe ea și pe ceilalți moștenitori de drepturile succesoriale.

Sușține că contractul de donație este fictiv, deoarece a fost încheiat în vederea ascunderii ilegalităților comise de Simicevschi Maria Cristofor la perfectarea contractului de vânzare-cumpărare.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin referința depusă la 24 iulie 2017 Gavrilița Gheorghe a solicitat respingerea cererii, recunoașterea sa în calitate de cumpărător de bună-credință și recunoașterea casei de locuit ce a aparținut Mariei Simicevschi ca fiind proprietate

personală a acesteia, deoarece a fost construită după separarea de soțul Simicevschi Cristofor.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând argumentele invocate de Simicevschi Larisa în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar și a referinței depuse de Gavrilița Gheorghe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa părților copia deciziei din 09 martie 2017 la 21 martie 2017 (f.d. 30, vol. II), care a fost primită de Simicevschi Larisa la 28 martie 2017 (f.d. 32, vol. II).

Prin urmare, recursul declarat de Simicevschi Larisa la 30 mai 2017 se consideră depus în termen.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Simicevschi Larisa în cererea de recurs temeiuri prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă nu a invocat.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Stanev împotriva Bulgariei, 36760/06, 2012), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel. Având în vedere specificitatea instanței de recurs, se poate admite că un formalism mai mare poate însoți procedura prezentată în fața sa, în special atunci când procedura recursului urmează examinării cauzei de către o instanță de prim grad, apoi de către o instanță de apel, ambele beneficiind de deplină jurisdicție (Levages Prestations Services împotriva Franței, 21920/93, 23 octombrie 1996, pct. 45).

Curtea Constituțională în pct. 27 din decizia nr. 95 din 19 decembrie 2016 a constatat că ținând cont de natura juridică a recursului, în cadrul căruia instanța se pronunță doar asupra aspectelor de drept, examinarea acestuia în procedura civilă fără participarea părților, în esență nu poate să afecteze accesul liber la justiție.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (Hansen vs. Norvegia, 2 octombrie 2014), iar în concepția Curții Europene a Drepturilor Omului, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe 9 dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (Nersesyan vs. Armenia, 19 ianuarie 2010).

Astfel, din motivele menționate și având în vedere că prima instanță și instanța de apel au examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind corect probele administrate au emis hotărâri legale, iar argumentele invocate de Simicevschi Larisa în cererea de recurs poartă caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Simicevschi Larisa se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Luiza Gafton